

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ
İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ

BÜİFD

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

JOURNAL OF BINGOL UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY

ISSN: 2687-5128

ISSN: 2687-5128

Sayı: 27 | Yıl: 2026/1

Bu dergi **TRDİZİN** tarafından taranmaktadır.

Bu Dergi 16. sayıdan itibaren **ERIHPLUS** tarafından taranmaktadır.

Bingöl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (BÜİFD), yılda iki kez (Haziran/Aralık) aylarında **online** yayımlanan ulusal ve uluslararası alan indeksli hakemli bir dergidir.

BÜİFD dergisinde yayımlanan yazıların bilimsel ve hukukî sorumluluğu yazarlarına aittir.

Yayımlanan yazıların bütün yayın hakları yayıncı kuruluşa ait olup, izinsiz kısmen veya tamamen basılamaz, çoğaltılamaz ve elektronik ortama aktarılamaz.

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari-Türetilemez 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ	BİNGÖL UNIVERSITY JOURNAL OF THEOLOGY FACULTY
Sayı: 27, Yıl: 2026/1	Issue: 27, Year: 2026/1
e-ISSN: 2687-5128	
<p style="text-align: center;">Sahibi/Owner (Bingöl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Adına) (On Behalf of Bingöl University Theology Faculty) Prof. Dr. Muhittin ÖZDEMİR</p> <p style="text-align: center;">Baş Editör/Editor in Chief Doç. Dr. Yunus KAYMAZ (Bingöl Ü.)</p> <p style="text-align: center;">Editör Yardımcıları/Editorial Assistants Dr. Öğr. Üyesi. İbrahim HIZIROĞLU (Bingöl Ü.) Dr. Öğr. Üyesi Garip ÇAĞLAR (Bingöl Ü.)</p> <p style="text-align: center;">Alan Editörleri/Field Editors Doç. Dr. Emrullah ÜLGEN (Bingöl Ü.) Doç. Dr. Üyesi Ömer TAY (Bingöl Ü.) Dr. Öğr. Üyesi Soner AKSOY (Sakarya Ü.) Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÖZTÜRK (Bingöl Ü.) Dr. Öğr. Üyesi Abdullah M. GÜVEN (KMÜ Ü.) Dr. Öğr. Üyesi Hakan CAN (Bingöl Ü.) Dr. Öğr. Üyesi Abdülbaki KINSÜN (Bingöl Ü.) Dr. Öğr. Üyesi İllir RRUGA (Trakya Ü.) Dr. Öğr. Ü. Nurettin YAKIŞAN (Bingöl Ü.) Dr. Arş. Gör. Sakin TAŞ (Sakarya Ü.) Dr. Hamit KAMER (Meb)</p> <p style="text-align: center;">Dil Editörü/Language Editor (İngilizce/English) Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÇAVDAR (Bingöl Ü.)</p> <p style="text-align: center;">Dil Editörü/Language Editor (Arapça/Arabic) Doç. Dr. Hüseyin ESVED (Bingöl Ü.)</p> <p style="text-align: center;">Sekreteryası/Sekretaries Arş. Gör. Yusuf ŞAHİN (Bingöl Ü.) Arş. Gör. Şayan KILINÇ (Bingöl Ü.)</p>	<p style="text-align: center;">Yayın Kurulu / Editorial Board Prof. Dr. Abdunnasır SÜT (Bingöl Ü.) Prof. Dr. Fuat AYDIN (Sakarya Ü.) Prof. Dr. İbrahim AŞLAMACI (İnönü Ü.) Doç. Dr. Ziya ERDİNÇ (Marmara Ü.) Doç. Dr. Abdulkadir COŞKUN (Bingöl Ü.) Doç. Dr. Hüseyin ESVED (Bingöl Ü.)</p> <p style="text-align: center;">Danışma Kurulu / Advisory Board Prof. Dr. İbrahim ÇAPAK (İstanbul Ü.) Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN (İstanbul Ü.) Prof. Dr. Bilal AYBAKAN (İbn Haldun Ü.) Prof. Dr. Cafer Sadık YARAN (On Dokuz Mayıs Ü.) Prof. Dr. Cemalettin ERDEMCI (Siirt Ü.) Prof. Dr. Erkan YAR (Fırat Ü.) Prof. Dr. Eyyüp TANRIVERDİ (Dicle Ü.) Prof. Dr. Fethi Ahmet POLAT (İstanbul Ü.) Prof. Dr. Fuat AYDIN (Sakarya Ü.) Prof. Dr. Halit ÇALIŞ (Necmettin Erbakan Ü.) Prof. Dr. Hayati AYDIN (Van Yüzüncü Yıl Ü.) Prof. Dr. Hüseyin HANSU (İstanbul Ü.) Prof. Dr. İbrahim YILMAZ (Atatürk Ü.) Prof. Dr. Mehmet ALICI (Ankara Sosyal Bilimler Ü.) Prof. Dr. Mehmet KUBAT (İnönü Ü.) Prof. Dr. M. Halil ÇİÇEK (Yıldırım Beyazıt Ü.) Prof. Dr. M. Mahfuz SÖYLEMEZ (İstanbul Ü.) Prof. Dr. Muhammed ÇELİK (Dicle Ü.) Prof. Dr. Musa Kazım YILMAZ (Harran Ü.) Prof. Dr. Musa YILDIZ (Gazi Ü.) Prof. Dr. Mustafa AÇIRMAN (Atatürk Ü.) Prof. Dr. Necmettin GÖKKIR (İstanbul Ü.) Prof. Dr. Nurettin CEVİZ (Gazi Ü.) Prof. Dr. Osman TÜRER (Kilis 7 Aralık Ü.) Prof. Dr. Ömer Mahir ALPER (İstanbul Ü.) Prof. Dr. Ömer PAKIŞ (Hakkâri Ü.) Prof. Dr. Reşat ÖNGÖREN (İstanbul Ü.) Prof. Dr. Sahip BEROJE (Bingöl Ü.) Prof. Dr. Şaban Ali DÜZGÜN (Ankara Ü.)</p>

<p>Mizanpaj ve Son Okuma/Layout and Proofreading</p> <p>Arş. Gör. Sefa Furkan DEMİR (Bingöl Ü.) Arş. Gör. Muhlis SÖNMEZ (Bingöl Ü.) Arş. Gör. Ali BOYBAY (Bingöl Ü.)</p> <p>Kapak ve Sayfa Tasarımı R@nin Dijital Tasarım</p> <p>Yazışma Adresi / Correspondence Address Bingöl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi 12000 Merkez/BİNGÖL Tel: +90 (426) 2160005 -Fax: +90 (426) 2160035</p> <p>Elektronik posta / e-mail bingolilahiyatdergisi@hotmail.com</p>	<p>Prof. Dr. Şehmus DEMİR (G. İslam Bilim ve Teknoloji Ü.) Prof. Dr. Yusuf Ziya KESKİN (Harran Ü.) Prof. Dr. Abdurrahman ATEŞ (İnönü Ü.) Prof. Dr. Metin YİĞİT (Dicle Ü.)</p>
--	---

Editörden

Değerli Okurlar,

Bingöl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi'nin 27. sayısını sizlerle buluşturmanın mutluluğunu yaşıyoruz. 2013 yılından bu yana sürdürdüğümüz yayın faaliyetlerimize gösterdiğiniz ilgi ve destek için teşekkür ederiz.

Dergimize yapılan yoğun başvurular, alanımızdaki akademik canlılığı göstermeye devam etmektedir. Editör kurulu, alan editörleri ve hakemlerimizin titiz değerlendirmeleri sonucunda, bu sayımızda toplam 27 özgün araştırma makalesine yer verilmiştir. Çalışmaların alanlara göre dağılımı şu şekildedir:

Tasavvuf (3), Hadis (3), Tefsir (3), Arapça (2), Din Eğitimi (2), Din Psikolojisi (2), İslam Tarihi (2), Kelam (2), İslam Sanatları Tarihi (2), İslam Hukuku (1), İslam Felsefesi (1), Dinler Tarihi (1), Kıraat (1), Din Sosyolojisi (1) ve İslam Mezhepleri Tarihi (1).

Bu sayının hazırlanmasında emeği geçen yazarlarımıza, değerlendirme süreciyle katkı sunan hakemlerimize ve özveriyle çalışan editör yardımcılarımıza teşekkür ederiz. Ayrıca mizanpaj ve son okuma süreçlerini yürüten ekip arkadaşlarımıza şükranlarımızı sunarız.

Yeni sayımızın bilim dünyasına katkı sunmasını diler, tüm okurlarımıza verimli okumalar temenni ederiz.

Doç. Dr. Yunus KAYMAZ

Editör

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Editörden	III
ARAŞTIRMA MAKALELERİ / Articles	
Modern Dönemde Makâsıdın İhyası: Ahmed Raysûnî'nin Yöntem ve Katkıları <i>Reviving Maqâşid in the Modern Era: Ahmed Raysûnî's Methodology and Contributions</i>	1-30
İsmail YILMAZ	
İbn Rüşd Düşüncesinde İdrak <i>Perception in the Thought of Ibn Rushd (Averroes)</i>	31-57
Sadi YILMAZ	
Dijital Çağda Din Eğitimi: Web 2.0 Araçlarının Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmen Adaylarının Dijital Yeterliliklerine Katkısı <i>Religious Education in the Digital Age: The Contribution of Web 2.0 Tools to the Digital Competence of Religious Culture and Ethics Teacher Candidates</i>	58-82
Sibel KANDEMİR	
Arapça İmlâ Kurallarının Belirlenmesinde Amaç ve Yöntem <i>Purpose and Method in Determining Arabic Orthographic Rules</i>	83-109
İshak DURMUŞ	
Arapçayı Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Yazma Beceri Düzeylerinin Belirlenmesinde Analitik Bir Elektronik Değerlendirme Aracının Tasarımı <i>Designing an Analytic Electronic Rating Tool to Determine the Writing Proficiency Level of Learners of Arabic as a Foreign Language</i>	110-137
Amr MUKHTAR	
Modern Dönemde Sahra Altı Afrikada Kâdirî Tarikatı Mensubu Sûfîlerin Siyasal Etkileri <i>The Political Influence of Qâdirî Sufis in Sub-Saharan Africa in the Modern Era</i>	138-165
Mustafa POLAT	
Bazı Çağdaş Düşünürlerin, Kur'ân-ı Kerîm'e Aykırı Olduğu İddiasıyla Hadisleri Reddetme Gerekçelerinin Değerlendirilmesi <i>An Evaluative Study of the Reasons for the Rejection of Hadiths Perceived as Contradicting the Qur'an by Some Contemporary Thinkers</i>	166-193
İlyas HACIAHMET-Murat KAYA	
Namazda Salât Meselesi ve Buhârî'nin Yaklaşımı <i>The Issue of Şalât in Prayer and al-Bukhârî's Approach</i>	194-222
Zeyd TABAN	

Zirî Hanedanının İlk Dönem Tarihi (373/984'e Kadar) <i>The Early Period of the Zirid Dynasty (Up to 373/984)</i> Abdulhalim OFLAZ	223-250
Belgeler Işığında Hilmîzâde İbrahim Rıfat'ın İslam Tarihi Yazıcılığındaki Yeri <i>The Place of Hilmîzâde İbrahim Rıfat in Islamic Historiography in the Light of Documents</i> Ferhat APUHAN	251-278
Mağrib İbâzî Düşüncesinde Metafizik Tasavvurlar: Ebû Tâhir el-Cîtâlî'nin Sem'iyât Anlayışı <i>Metaphysical Conceptions in Maghribi Ibâdî Thought: Abû Tâhir al-Jîtalî's Views on Sam'iyât</i> Ahmet BARDAK-Metin YILDIZ	279-306
Kur'an Merkezli Bir Yaklaşımla Çıplaklık Olgusu ve İslami Tavrı <i>The Phenomenon of Nudity from a Qur'an-Centered Perspective and the Islamic</i> Abdurrahim KIZILŞEKER-Ahmet AKBAŞ-Hamdi YALÇIN	307-335
Mecûsî Teolojisinde Aracı Varlıklar Olarak Ameşa Spentalar: İşlevsel Özellikleri ve Ontolojik Konumu <i>The Amesha Spentas as Intermediary Beings in the Zoroastrian Theology: Their Functions and Ontological Status</i> Adnan GÜNEŞ	336-354
Taberî'nin Târîh'inde Hz. Ebû Bekir'e İlişkin Olumsuz Rivayetlerin Diğer Kaynaklarla Karşılaştırmalı Değerlendirilmesi <i>A Comparative Evaluation of Negative Narratives Concerning Abû Bakr in al-Ṭabarî's Târîkh in Light of Other Historical Sources</i> Veysel AKTÜRK- İsmail ALTUN	355-376
Tasavvuf Düşüncesinde Edeb Kavramının İstilahî Evrimi ve Usûlleşmesi (Hicrî I-VI. Asırlar) <i>The Terminological Evolution and Methodologization of the Concept of Adab in Sufi Thought (1st-6th Centuries AH)</i> Emre Can ÇOLDAŞ	377-402
Hâkim el-Cüşemî'nin "et-Tehzîb fi't-tefsîr" Adlı Tefsiri Bağlamında Ezdâd Olgusuna Yaklaşımı <i>The Approach to the Phenomenon of Addâd in the Context of Hâkim al-Jushamî's Tafsîr Entitled al-Tahdhîb fî al-tafsîr</i> Mehmet Tahir PEKİM	403-432

-
- Tenzih İddiası ile Antropomorfik Söylemin Birlikteliği: Kadı Ebû Ya'lâ'nın İbtâlû't-Te'vîlât Adlı Eserinin Eleştirel Okuması**
The Coexistence of the Claim of Divine Transcendence and Anthropomorphic Discourse: A Critical Reading of Qādī Abū Ya 'lā's Ibtāl al-Ta`wîlât) 433-459
İlhan BARAN
-
- Geleneksel Ahlak Ekolünde Günah ve Bağımlılık**
Sin and Addiction in the Traditional Moral School 460-488
Mehmet ÇETİNKAYA
-
- Hafızlık Eğitimi Alan Kız Öğrencilerin Dinî Motivasyonlarının İncelenmesi**
An Examination of the Religious Motivation of Female Students Receiving Memorization of the Quran Training 489-519
Betül KÜÇÜK-Sakin ÖZİŞİK
-
- Hadis Şerh Geleneğinde Telkîn Rivayetinin Yorum Zemini**
The Interpretive Basis of the Narration of "Talqîn " in the Tradition of Hadīth Commentary 520-545
Abdullah AYDIN
-
- Sarf ve Kıraat Temelli Bir İnceleme: Mekkî b. Ebî Tâlib'in el-Yâ'âtü'l-Müşeddedât İsimli Eseri Bağlamında Kur'an-ı Kerîm'deki Müşedded Yâ (ﻯ) Harfleri**
A Study Based on Sarf and Qirā`āh: The Mushaddad Yā (ﻯ) Letters in the Holy Qur`ān in the Context of Makki b. Abi Talib's Work Titled al-Yā'at al- Mushaddadāt 546-578
Şeyma ATMACA
-
- İlahiyat Fakültesi Mezunu Uluslararası Öğrencilerin Perspektifinden İlahiyat Fakülteleri**
Faculties of Theology from the Perspective of International Graduates 579-609
Cevat SİDDİKİ
-
- Bir İktidar Aracı Olarak "Din": Sömürgeci İcat ve Epistemik Şiddet**
"Religion" as a Instrument of Power: Colonial Invention and Epistemic Violence 610-633
İrfan KAYA
-
- Erken Dönem İslâm Düşüncesinde Mezhebî Sınırların Geçirgenliği: Ebû Bekir el-Esam Örneği**
The Permeability of Sectarian Boundaries in Early Islamic Thought: The Case of Abū Bakr al-Asamm 634-659
Mustafa KÖSE-Ümran KIRTAĞ
-

Ahlat Türbelerinde Yazı ve Anlam Boyutu

Writing and Meaning Dimension in Ahlat Tombs

660-693

Gülsün EBİRİ

Ergenlerde Gelecek Beklentisi ve Dindarlık İlişkisi

The Relationship Between Future Expectations and Religiosity in Adolescents

694-719

Mehmet Nesim ANUŞTEKİN- Murat DOĞAN

Bingöl İlinde Bulunan Tarihi El Yazması ve İçeriğinin Değerlendirilmesi

The Historical Manuscript Located in Bingöl Province and the Evaluation of Its Content

720-735

Nebi BUTASIM
